

مردم نگران تداوم حیات شان بوده و به شدت با فقر درگیر اند

اعلامیه مطبوعاتی

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، چهارمین گزارش را در مورد وضعیت حقوق اقتصادی و اجتماعی در افغانستان به نشر می‌رساند. این گزارش پیشرفت‌ها و چالش‌های دولت افغانستان را در قبال تامین حقوق اقتصادی و اجتماعی مردم افغانستان که در سال ۱۳۸۷ ارزیابی نموده و پیشنهادات مشخصی را در رابطه به تامین حقوق اقتصادی و اجتماعی در افغانستان مطرح می‌سازد.

تیم‌های نظارت ساحوی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با همکاری کمیشنری سازمان ملل متحد در امور پناهندگان با بیشتر از ۱۲۰۰۰ نفر در ۳۰ ولایت کشور مصاحبه کردند و معلومات جمع آوری شده از این طریق منبع اصلی این گزارش را تشکیل می‌دهد. هم‌چنان اکثر داده‌های کیفی در این گزارش از طریق مصاحبه‌های متعدد با نمایندگان نهادهای دولتی و غیر دولتی جمع آوری شده و کوشیده شده است تا تمام مسایل از این دیدگاه‌ها بحث گردد. قابل ذکر است که گروه‌های آسیب پذیر و افرادی که در مناطق دور دست و روستایی زندگی دارند، مورد توجه خاص این گزارش قرار گرفته است.

معیار بررسی در این گزارش، براساس دو منبع اساسی قانونی؛ قانون اساسی افغانستان و میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بوده که افغانستان این میثاق را در سال ۱۹۸۳ میلادی به تصویب رسانید. سایر شاخص‌های مرتبط چون استراتژی انکشاف ملی افغانستان (ANDS) و اهداف توسعه هزار ساله (MDGs) برای افغانستان نیز در نظر گرفته شده است.

به گفته داکتر سیما سمر رییس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان: "علی‌رغم تعهدات موجود و استراتژی‌ها و سیاست‌هایی که برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی افغانستان طرح شده است، تاکنون بسیاری از مردان، زنان و اطفال از فقر شدید، سطح بالای بی‌کاری، تبعیض ساختاری و محرومیت از مراقبت‌های صحی، مکتب و مسکن کافی رنج می‌برند"

مختصر یافته‌های عمده در این گزارش عبارتند از:

- میزان فقر نسبت به سال گذشته چندان تغییری قابل ملاحظه‌ای نکرده است. ۳۶٪ کل مصاحبه‌شوندگان کمتر از ۵۰ افغانی (تقریباً معادل یک دالر امریکایی) و ۱۹.۲٪ آنها بیشتر از ۵۰ افغانی درآمد دارند و ۴۴.۸٪ آنها کسانی هستند که کار نمی‌کنند در حالی که در سال گذشته حدود ۳۷٪ از مصاحبه‌شوندگان گفته بودند که کمتر از ۵۰ افغانی در روز درآمد داشته‌اند.
- مبلغ قرضداری به صورت سرسام آوری افزایش یافته است. حدود ۶۳.۹٪ از مصاحبه‌شوندگان فامیل‌های شان قرضدار هستند. ارزیابی که کمیسیون در سال ۱۳۸۴ انجام داده بود حد اوسط مبلغ قرضداری هر فامیل به صورت تخمینی حدود ۵۷۷۵۰ افغانی (معادل ۱۱۵۵ دالر امریکایی) برآورد شده بود. در حالی که یافته‌های کمیسیون در طول سال ۱۳۸۷ نشان می‌دهد که به صورت تخمینی هر فامیل حد اوسط ۱۰۲۳۹۲ افغانی (معادل ۲۰۴۷ دالر امریکایی) قرضدار هستند و این رقم تقریباً افزایش ۹۰۰ دالر امریکایی در مبلغ قرضداری هر خانواده را نشان می‌دهد.
- مهاجرت به منظور یافتن کار مناسب و امرار معیشت یکی دیگر از چالش‌ها فرا راه افغانها است. بیشتر از ۹۶٪ مهاجرین به صورت غیر قانونی وارد کشور ایران شده بودند. در حدود ۷۸.۳٪ (۳۲۸۸ نفر) علت مهاجرت به ایران را صرف عدم اشتغال در کشور متبوعش عنوان نموده‌اند^۱. در سال ۱۳۸۷ حدود ۴۴.۷٪ از مهاجرین رد مرز شده کسانی بودند که بعد از ورود به ایران و قبل از اینکه به کدام کارگماشته و یا استخدام شوند، از ایران

^۱. بانک معلومات نظارت حقوق بشر از رد مرزی‌های سال ۱۳۸۷

اخراج شدند^۲. باید علاوه نمود که بسیاری از کارگران مهاجر در حالی رد مرز شده که دارایی و اموال آنها در ایران باقی مانده است از این میان، ۷۲.۲٪ معاش پرداخت نشده، حدود ۱۹.۶٪ پول پیش پرداخت اجاره ای، ۴.۶٪ قرضه های پرداخت نشده را از موضوعات مالی حل نا شده در ایران عنوان نمودند. از سوی هم به ۹۹.۸٪ این گروه فرصت تصفیه حساب موضوعات مالی شان داده نشده است^۳.

- مقایسه میزان کار کودکان از سال ۱۳۸۴ تا سال ۱۳۸۷ خورشیدی نشان می دهد که در سه سال اخیر تعداد کودکان کارگر چندان تغییر ننموده است. در سال ۱۳۸۷ خورشیدی ۳۸٪ از مصاحبه شوندهگان اظهار داشتند که اطفال زیر سن ۱۵ سال آنها کار می کنند
- برنامه هایی حکومت در ارائه مصونیت اجتماعی برای اشخاص دارای معلولیت ناکافی و نا کارا بوده و نمی تواند نیازهای اشخاص دارای معلولیت را به طور جامع تامین نماید. شورای ملی افغانستان به غیر از ۴۰۰ - ۶۰۰ افغانی معاش برای اشخاص دارای معلولیت هیچ نوع بودجه ای را برای حمایت از آنها تصویب نکرده است^۴.

- کوچی ها نیز مانند سایر گروههای آسیب پذیر از بسیاری خدمات محروم اند. سطح دسترسی کوچیها به تعلیم و تربیه مثل حق صحت نسبت به دیگر اقشار جامعه پایین تر است، تنها ۳۳.۶٪ از اطفال کوچی به صورت منظم مکتب می روند در مقابل ۶۶.۴٪ از اطفال کوچی اصلا به مکتب نمی روند و یا اینکه ندرتا و یا بعضی اوقات به مکتب می روند. باید علاوه نمود که دولت افغانستان هیچ نوع اقدام موثری را در اسکان کوچیها مطابق ماده ۱۴ قانون اساسی انجام نداده است. بی تفاوتی دولت در این امر، باعث بروز مشکلات جدی میان کوچیها و ساکنین محلی شده که در نتیجه خسارات هنگفتی را به هردو طرف وارد نموده است.

- زنان در افغانستان با مشکلات متعددی رو به رو می باشند. ازدواج اجباری، ازدواج اطفال، بد، بدل، لت و کوب، تحقیر و توهین، عدم پرداخت نفقه، ممانعت از کار و فعالیت های اجتماعی، تجاوز جنسی و حتا قتل از مهمترین مشکلات زنان شمرده می شود. موارد خشونت علیه زنان که در سال ۱۳۸۷ که در کمیسیون به ثبت رسیده نشان می دهد که ۴۲.۲٪ لت و کوب، ۹.۳٪ سقط جنین، ۸.۳٪ عدم پرداخت نفقه و ۶.۷٪ ازدواج اجباری بوده است.

- بزرگترین مشکل در دسترسی به آب صحتی مربوط شهر کابل است. حدود ۷۰٪ مصاحبه شوندهگان به آب صحتی دسترسی نداشته و از چاه های که به طور مطمئن پوشیده نیست، استفاده می نماید. سیستم فاضلاب باز در کابل که آبهای چاه ها را آلوده نموده، بسیار نگران کننده می باشد. طبق یافته های کمیسیون ۳۳.۷٪ مردم در سراسر افغانستان گفته اند که آب مورد استفاده شان صحتی و پاک نیست.

- با وجود خوشبینی ها و دستاوردها در عرضه خدمات صحتی، هنوز هم بخش قابل ملاحظه ای از مردم به خدمات صحتی دسترسی ندارند. در مجموع حدود ۶۲.۴٪ مصاحبه شوندهگان به خدمات صحتی دولتی، موسسه و یا خصوصی دسترسی داشته و حدود ۳۷.۶٪ مصاحبه شوندهگان به هیچکدام از خدمات صحتی دولتی، موسسه و یا خصوصی دسترسی ندارند. حدود ۲۹.۹٪ مصاحبه شوندهگان گفته اند که به دلایل دوری مراکز صحتی، کیفیت خراب دوا و تسهیلات و عدم تجربه و تخصص کافی کارمندان صحتی از خدمات صحتی دولتی و یا موسسه استفاده نمی کنند.

- مشکل دسترسی به معارف هم چنان حل نشده باقی مانده است. حدود ۴۶٪ نفوس اطفال از دسترسی به معارف محروم است که مجموعا به ۵۳۰۰۰۰۰ طفل می شود. این رقم حدود ۷٪ اطفال بیرون از مکتب در جهان را تشکیل می دهد که در مقایسه با نفوس کشور یک فیصدی بسیار بالا بوده و تکان دهنده می باشد^۵. یافته های کمیسیون نشان می دهد که صرف ۶۰.۲٪ شاگردان (۶۶٪ از پسران و ۵۴.۳٪ از دختران) شامل مکتب به صورت منظم مکتب می روند. دلایل حضور نامنظم شاگردان در مکتب کیفیت پایین آموزش، عدم کفایت مکاتب و عوامل دیگر چون فاصله و دوری راه مکاتب، کار و ازدواج می باشد.

- اشتغال در صدر اولویت های مردم قرار دارد. یافته های نظارت ساحوی نشان می دهد که اولویت های اصلی برای فامیل های مصاحبه شده، در مرحله اول ایجاد فرصت های کاری و سپس به ترتیب آب آشامیدنی و بهبود امکانات صحتی است. حدود ۱۹.۷٪ مصاحبه شوندهگان گفته اند که ایجاد فرصت های کاری، ۱۳.۸٪ آنها آب آشامیدنی، ۱۲.۸٪ آنها بهبود امکانات صحتی، ۱۱.۷٪ آنها مواد غذایی و ۱۰.۹٪ آنها تعلیم و تربیه را اولویت فامیل های شان بر شمرده اند. مصاحبه شوندهگان پیش از آنکه موضوع امنیت، بازسازی و سایر موارد را اولویت

۲ همان، ۱۳۸۷

۳ همان، ۱۳۸۷

۴ مصاحبه با صادق محبی سرپرست واحد حمایت از معلولین، وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین، مورخ اگست ۲۰۰۹.

۵ مصاحبه با نجیب الله پیمان رییس عمومی ریاست آبرسانی و کانالیزاسیون. مورخ ۲۲ جون ۲۰۰۹.

۶ وزارت معارف، گزارش حسابدهی حکومت به ملت، سال ۱۳۸۷، ص ۱۶۷.

بدهند، به موضوعاتی اولویت داده اند که در زندگی عملی و روز مره شان با آن مشکل سرو کار دارند. از ارقام فوق بر می آید که مردم نگران تداوم حیات شان بوده و به شدت با فقر درگیر اند.

پیشنهادات

۱. به منظور حمایت از کارگران مهاجر در ایران، دولت افغانستان راه های موثری را در رسمیت بخشیدن به کار آنها جست و جو نموده و باید روابط دو جانبه خود را با دولت ایران تحکیم نماید.
۲. حکومت افغانستان باید سطح زندگی افراد را با برنامه های کارایی و امرار معیشت مردم ارتقا دهد. اولویت اصلی برای مردم ایجاد فرصت های کاری بوده و بنابر این لازم است که این موضوع در صدر پالیسی های اقتصادی در نظر گرفته شود.
۳. حکومت افغانستان برنامه های آموزش حرفه و فن را برای کارگران غیر ماهر افزایش دهد. بهتر است در موزی با آن صنایع خفیفه در کشور را بیشتر از گذشته فعال نموده و آن ها را تقویت نماید.
۴. در چوکات یک سیستم فراگیر مصوونیت اجتماعی، دولت باید تمام افراد واجد شرایط برای حمایت های اجتماعی، به شمول افراد دارایی معلولیت، خانواده های که سرپرستی آنها را زنان و اطفال به عهده دارند، اطفال در معرض خطر، بیجا شدگان داخلی، کهنسالان و خانواده های که بیشتر از ۸ طفل دارند را شناسای و ثبت نموده و جهت کمک به آنها مکانیزم مشخص و عملی را در مطابقت با استراتژی انکشاف ملی افغانستان طرح و تطبیق نماید.
۵. برنامه ثبت ازدواج و استفاده از نکاحنامه باید سراسری شود. پس از دسترسی همه افراد به مراکز ثبت ازدواج، این امر جبری اعلام گردد.
۶. حکومت افغانستان باید روند اصلاحات در دستگاه قضایی کشور را سرعت بخشد تا نهاد های عدلی و قضایی بتوانند مورد اعتماد مردم واقع شده و از جمله منازعات بر سر ملکیت ها را حل و فصل نمایند.
۷. حکومت افغانستان باید استراتژی دراز مدت برای فقر زدایی و مصوونیت از گرسنگی را مطابق اولویت های کشور تدوین و تهیه نماید.
۸. به منظور تحکیم زیربنای اقتصادی و انکشاف دهات به عنوان بخشی از روند کلی توسعه اقتصادی، حکومت باید دسترسی مردم را به آب صحی آشامیدنی مصون تامین کند، پروژه های آبرسانی را تمویل نموده و ظرفیت نهاد های مسوول در این زمینه را رشد دهد.
۹. کارمندان صحی محلی بیشتری باید به منظور پاسخ به نیاز های صحی افراد آسیب پذیر و روستائینان و ارائه مراقبت های صحی قبل و بعد از تولد برای مادر و طفل آموزش ببینند. لازم است تا مشوق های برای زنان فراهم شود تا زنان بیشتری به عنوان داکتر، پرستار و قابل آموزش ببینند.
۱۰. حکومت باید رویکرد متوازی را در ملاحظه کردن فاصله و جمعیت به عنوان معیار های ایجاد مراکز صحی اتخاذ کند.
۱۱. دولت باید تمویل مالی پروژه های صحی را افزایش داده و بر کیفیت ادویه و تسهیلات صحی و هم چنان کیفیت و ظرفیت کارمندان صحی توجه خاصی را مبذول نماید.
۱۲. خدمات آموزش باید برای اطفال محروم و فقیر از طریق گسترش آموزش محلی و توجه ویژه به آموزش دختران ارائه شود. لازم است تا بر کیفیت آموزش از طریق تدوین نصاب تعلیمی با کیفیت و آموزش شیوه های تدریس، توجه ویژه ای مبذول گردد.
۱۳. دولت باید در گسترش تعلیم و تربیه توجه جدی نموده و برای شمولیت بیشتر دختران اقدامات ویژه ای را رویدست گیرد. آموزش و تربیت معلمین زن برای تدریس در متوسطه ها و لیسه ها می تواند یکی از راهکار های موثری در این زمینه باشد.
۱۴. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از تمام طرف های درگیر جدا تقاضا می نماید تا موازین حقوق بشر دوستانه بین المللی را رعایت نماید. به مکاتب، مراکز صحی و مراکز عامه المنفعه آسیب وارد ننموده و مانع دسترسی مردم به مراکز صحی و معارف نشوند.

این گزارش، در وبسایت کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان <http://www.aihrc.org.af> به زبان های دری، پشتو و انگلیسی قابل دریافت است.

برای معلومات بیشتر به این شماره های تماس بگیریید: ۰۰۹۳۲۰۲۵۰۰۶۷۶، ۰۰۹۳۲۰۲۵۰۰۶۷۷، ۰۰۹۳۲۰۲۵۰۰۶۷۸، ۰۰۹۳۷۹۴۶۳۱۸۱۶، ۰۰۹۳۷۹۹۴۰۳۳۲۳، ۰۰۹۳۷۹۹۱۵۶۳۹۰ و امیل آدرس: aihrc@aihrc.org.af

کابل، ۱۸ قوس ۱۳۸۸ خورشیدی.